

EVENTUS

SPECIAL

**VÁNOČNÍ TRUE CRIME
BÁSNĚ
VÁNOCE V AZYLOVÉM DOMĚ
PSYCHOLOGIE POHÁDEK
TOP 10 VÁNOČNÍCH PŘÍBĚHŮ**

Vánoce jako promarňovaný svátek

PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

Svátky jako oslavy něčeho nebo někoho významného pro dané společenství patří do lidské (také do jaké jiné?) kultury odhepaměti. Jsou spojeny s náboženskými představami, které nacházejí výraz v kultu a rituálu. Pro soudržnost společenství a identitu jeho příslušníků plnily a ostatně doposud plní významnou úlohu. Americký antropolog Clifford Geertz zdůrazňuje, že náboženství pomáhá lidem nacházet význam ve světě a dává smysl a směr lidské existenci. Německý psycholog Dethlefsen zase klade důraz na mýtus a kult jako na formy kolektivních prožitků, které usměřovaly psychický i duchovní vývoj člověka. Dále upozorňuje na to, že v moderním člověku je hluboká propast mezi světem profánním a duchovním a jako psycholog nachází v mýtech a náboženských kultech jakousi „kolektivní psychoterapii“.

Jaký je tedy význam Vánoc v kontextu výše uvedeného? A jaký je v kontextu naší kultury a dneška? Na odpověď můžeme dosáhnout skrze mýtus, na němž jsou Vánoce založeny. Je to mýtus o narození syna Páně, o naději, kterou přináší na tento svět, o naději pro lidské společenství, protože přináší hodnoty, které, když si je osvojíme, přinesou do našich srdcí i příbytků klid a pokoj. Ježíš je skutečně ten, kdo se „narodil a přišel na svět“, aby vydal „svědectví“ o „pravdě“. Každý, kdo je „z pravdy“ naslouchá jeho hlasu, jeho slovu. O jakou pravdu se ale jedná? On sám, Ježíš, je pravda. Věty, tvrzení, která nám (moderním lidem) nebývají jasná. A protože jim vlastně nerozumíme, dále se jimi nezabýváme. Je to přeci něco, co je tak akorát pro věřící křesťany. Ale my přeci jsme také křesťany v tom nejširším kulturním smyslu (pro názornost pomeňme, že jsme také nositeli antické kultury a judaismu). Toto „křesťanství“ nás provází na každém kroku. Hodnoty, které cítíme a cííme, pravidla, která z nich jsou odvozená nám umožňují partnerské soužití s ostatními. Naše kultura, jako ostatně kultura obecně, je sycena minulostí. V ní nacházíme jakési vnitřní pochopení toho jak a proč jednáme, co prožíváme.

Měnící se podmínky života pochopitelně neustále poměřují, zda to, co jsme si v kultuře osvojili plní svoji funkci, prospívá životu. K poměřování slouží (kromě jiného) svátky. Při nich máme příležitost vystoupit ze stereotypů všedních dní a pomocí tradičních rituálů se propojit s duchovním dědictvím, uvědomit si kam patříme a v čem spočívá naše naděje po klidném a vyrovnaném životě. To má být i smysl Vánoc. Uvědomění si tajemství života, které nás přesahuje a dává možnost být lepšími k sobě i k ostatním. K tomu se nemusíme stát věřícími. Narození Krista vnímejme jako metaforu naděje, že náš život může být lepší a smysluplnější prostřednictvím lásky (k sobě, k bližnímu). Co tedy znamená „On sám, Ježíš, je pravda“? Například, že ztělesňuje to, po čem všichni toužíme. Základní lidskou potřebou (mimo potřeby fyziologické) je přijetí, jinými slovy láska. Ježíš není jenom jejím ztělesněním, ale také říká, jak jí a s ní žít.

V čem tedy spatřuji určitou promarněnost možností, které nám Vánoce nabízejí? Jak již bylo zmíněno, naše kultura stojí na judaisticko-křesťanských hodnotách. Životní styl zaměřený na materiální hodnoty a který vyžaduje značnou soustředěnost a úsilí v praktickém životě nám zastírá duchovní rozměr naší existence. Duchovním hodnotám tak nevěnujeme dostatečnou pozornost. Tím ztrácíme schopnost myslet v metaforách, ztrácíme kontakt s kořeny naší kultury. Ztrácíme je tím, že o ně nepečujeme. Tradici považujeme za překonanou, vnímáme ji jako překážku v „moderním“ vnímání světa. Ježíšův příběh, jeho poselství je zatlačeno do pozadí. Vlastně si z celého vánočního příběhu bereme jenom zfalšované poselství o vzájemném obdarovávání.

Olivier Roy, francouzský politolog a profesor na univerzitě ve Florencii, mluví o „vyhnání bohů z jejich domovů, bohové se odpoutávají od kultury jednotlivých zemí“. „Bůh je osvobozen od vztahu s konkrétní kulturou, v plochem světě nejenže nekultivujeme vztah k transcendenci, zavrhuje i jiné typy hierarchizace“. Snad jasněji se k tomu, jak bychom měli vnímat duchovní odkaz naší kultury vyjadřuje Dethlefsen : „Staré mytologie a kultury toho o duchovní stránce člověka vědí mnohem více než my, protože lidé minulých kultur směřovali všechno své úsilí do této oblasti. Za to se museli vzdát strojů, letadel, počítačů, výletů do kosmu. My jsme svoji energii nasměřovali do materiálního světa a dokázali jsme na tomto poli

skutečné zázraky, zároveň však zakrněla naše duše a naše duchovnost. Náš svět se stal školkou se špičkovými hračkami. Vzniklý deficit nemohou psychoterapeuti překlenout. K tomu je zapotřebí kolektivního kroku, učiněného všemi nebo alespoň mnohými; kroku, který jim pomůže vyrůst k duchovnímu obrazu světa, k obsáhnutí jeho duchovního rozměru“.

Krásné a nepromarněné Vánoce!

Josef Kasal

-
- Eriksen, T.H. (2008), Sociální a kulturní antropologie. Portál, s.257
Dethlefsen, T. (2006), Oidipus a hádanka života. Euromedia Group, s. 27
Trawny, P. (2022), Krize pravdy. Herrmann a synové, s. 89
In Matějčková, T. (2023), Bůh je mrtev, nic není dovoleno. Echo Media, s. 78
Dethlefsen, T. (2006), Oidipus a hádanka života. Euromedia Group, s. 28

VÁNOCE V AZYLOVÉM DOMĚ CHRUDIM 6
Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.

PSYCHOLOGIE POHÁDEK 9

TOP 10 VÁNOČNÍCH PŘÍBĚHŮ 12
Filmy
Knihy

VÁNOČNÍ TRUE CRIME 20

BÁSNĚ 23

KONTAKTY 25

OBSAH

Vánoce v Azylovém domě Chrudim

Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.

Aneta Cabanová

Rozprava odborné pedagogické pracovnice

Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s. je již 32. rokem spolehlivou a stabilní neziskovou organizací, která poskytuje 10 registrovaných sociálních služeb a dvě služby na ně navazující. Jednou z těchto sociálních služeb je právě Azylový dům Chrudim, kterému se bude tento článek věnovat, a to konkrétně na téma vánočních svátků. (Centrum J. J. Pestalozziho, 2024, online)

Přípravy na vánoční svátky začínají přibližně od začátku listopadu. Plánují se jak skupinové aktivity s tématem Vánoc, tak i adventní kalendář a probíhá například zařizování Mikuláše. S tím je spojeno sepisování „provinění“ a pochval do knihy hříchů. Nejčastěji se na seznamu objevují děti, ale i výjimečně tam můžeme spatřit jména rodičů. (Malinová, 2024, online komunikace)

Další důležitou věcí je oslovení dárců – individuálních i firemních. Jedním z nich je Hypermarket Tesco Chrudim, který pravidelně poskytuje ingredience na pečení cukroví. Ovšem nepodporuje tento azylový dům pouze na Vánoce ale i přes celý rok. Pokud se během roku naskytne nějaký vhodný dárek, uchová se a vloží až pod stromeček, kde dětem vykouzlí úsměv na tváři. Hlavním „Ježíškem“ dětí chrudimského azylového domu je projekt Krabice od bot, konkrétně ze Starého Mateřova. Sepíše se seznam dětí, které se právě nacházejí v azylovém domě a poznamená se u nich pohlaví a věk. Poté dorazí vhodné dárky, které se nalézají v krabicích. (Malinová, 2024, online komunikace)

Na den svatého Mikuláše se azylový dům obrací i na dobrovolnické skupiny. V loňském roce se podařilo jednu z nich sehnat, přišla v tradičním kostýmu Mikuláše, čerta a anděla. Děti zpívaly písničky, říkaly básničky a za to byly odměněny.

Dobrotu poskytuje Hypermarket Tesco Chrudim společně se spolkem Zažeh nudu v Křižanovicích a jsou tak hlavními mecenáši této akce. Ovšem i děti z chrudimských základních škol v minulém roce udělaly radost nejen vyrobenými dobrotami. Dokonce i veřejnost může darovat věc vhodnou jako vánoční překvapení. Toto je ale potřeba konzultovat se zaměstnanci azylového domu, kteří zvažují jeho využití, kontrolují funkčnost apod. I přesto jsou otevření dalším darům, které by odpovídaly jejich interním pravidlům. (Malinová, 2024, online komunikace)

Samozřejmě nesmí chybět ani vánoční tradice. Peče a zdobí se cukroví, klienti vytvářejí dekorační ozdoby v podobě věnců, svícňů a mnoho dalšího. Veškeré dekorace i cukroví si mohou klienti odnést a zpříjemnit si tak tyto svátky i na své ubytovací jednotce (ve službě má každá rodina být samostatně pro sebe). Součástí je zdobení stromečku, který se nachází v prostorách azylového domu. Každý prosincový den si jeden z klientů může vylosovat překvapení z adventního kalendáře. Tímto se dětem i dospělým zpestří čekání na Ježíška. Zpívají se koledy, které ladí vánoční atmosféru. (Malinová, 2024, online komunikace)

Štědrý den se slaví v azylovém domě pár dní před 24. prosincem. Rodiče jsou včas informováni a je jen na nich, jestli se společně s dětmi zúčastní společného setkání. V domluvený den a čas uslyší děti zvoneček a naleznou na chodbách vyvěšené hvězdičky, po kterých se dostanou až k místnosti s dárky. Ovšem aby se tam děti mohly dostat, musejí zazpívat koledu, která tajemně dvere otevře. Jakmile k tomu dojde a děti spatří ozdobený stromeček s dárky, je slyšet dětský smích a radost. Každý z nich dostane minimálně tři velké krabice plné překvapení. Jako dotvoření sváteční atmosféry jsou na dataprojektoru promítány a pouštěny kolegy. (Malinová, 2024, online komunikace)

Opravdový Štědrý den, tedy 24. prosince, tráví rodiny dle svého. Mohou zůstat ve své ubytovací jednotce, kterou si smí vyzdobit dle svých představ, nebo trávit čas s rodinou mimo azylový dům. . Pokud by měli zájem o stromeček, mají možnost si ho od organizace vypůjčit. Mohou se sami rozhodnout, jak s tímto dnem naloží. Štědrý den je čistě v jejich režii.

Tyto informace jsou sdíleny se souhlasem organizace Centra J. J. Pestalozziho, o.p.s., sociální služby Azylového domu Chrudim.

MALINOVÁ, Hana. [Vánoce v Azylovém domě Chrudim] [Online komunikace]. Chrudim, Chlumec nad Cidlinou, 24. 10. 2024. Archiv tazatele.

CENTRUM J. J. PESTALOZZIHO. Nezisková organizace. Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s. [online]. Chrudim: J. J. Pestalozziho, o.p.s., 2024 [cit. 2024-11-01]. Dostupné z: <https://pestalozzi.cz/o-centru/o-centru-j-j-pestalozziho/>.

Psychologie pohádek

Bc. Lenka Červenáková

K období vánočních svátků neodmyslitelně patří sledování pohádek. Obvykle si sledování pohádek zpříjemníme naším oblíbeným horkým nápojem. A pokud již máme započatý pečící maratón, přidáme k horkému šálku i cukroví. Sledování pohádek o Vánocích se v mnoha domácnostech stalo nedílnou tradicí, kdy rodina spolu tráví sváteční čas. Avšak pohádkové příběhy nejsou tak jednoznačné. Neboť i za těmito příběhy se objevují psychologické koncepty. V následujících řádcích by tak autorka chtěla představit, jak se pohádky z pohledu psychologie vykládají a uvést několik následných příkladů.

Každý z nás si jistě dokáže představit, jaký význam pohádka nese a jak bychom ji popsali. Dle Slovníku spisovného jazyka českého se jedná o vyprávění o vymyšlených osobách a událostech, v nichž účinkují kouzelné a nadpřirozené síly. (Slovník spisovného jazyka českého, 2024, online) Avšak z pohledu psychologie se pohádka vysvětluje jako „nejčistší a nejjednodušší výraz kolektivně nevědomých psychických procesů.“ (Franz, 1998, s. 15)

V oblasti psychologie se studiem pohádek zajímá především analytický, jungovský směr. V jungovském pojetí jsou pohádky poselstvím a vyjádřením vnitřního, bytostného jádra člověka (Selbst). Selbst se též překládá jako bytostné Já. Jedná se o veličinu, která je nadřazena vědomému já. Představuje celou naši osobnost, a to jak vlastní bytost vědomou, tak i nevědomé psyché. Jedna z předních kapacit, které se zabývala psychologickým výkladem pohádek, byla Marie-Louise von Franz. Ta spatřuje hlavní terapeutickou sílu pohádek ve vyprávění archetypového příběhu, což je imaginativní činnost. (Franz, 1998) Archetyp dle psychologie C.G. Junga je forma kolektivního nevědomí, která slouží jako šablona pro běžnou zkušenost člověka. Jedná se o předem vrozený a existující model chování. (Shalit, 2018)

Vhodnost analytického rozboru pohádek a jeho význam dále podporuje i jiný způsob analýzy, tím je strukturální analýza pohádek od ruského formalisty Vladimira Jakovleviče Proppa. Propp se zabýval především pohádkami s nadpřirozenými prvky. Přišel se zjištěním, že v pohádkovém ději se mění pojmenování a znaky konajících osob, ale nemění se jejich činnosti neboli funkce. Funkce je akce dotyčné osoby, která je vymezena významem jedince pro rozvíjení děje. Vcelku Propp rozlišoval 7 typů charakteristických pohádkových postav: škůdce, dárce, pomocník, hledaná osoba, odesílatel, hrdina a nepravý hrdina. Ti jsou definováni podle jejich funkcí, ale ne podle jejich znaků, motivací nebo citů. (Stein a Corbett, 2006)

Pohádky sami o sobě nejsou jen o zábavě, ale jsou důležité i pro samotný vývoj člověka. Mají velký význam například pro posilování psychické odolnosti. Zprvu pohádky u dětí podporují morálku, směřují je k dobrému chování prostřednictvím vyobrazení hrdiny. Dále je často v pohádkovém ději vyzdvihována důležitost přátelství, které mnohdy zachránilo hrdinovi život. V neposlední řadě boj hrdiny s překážkami dětem ukazuje, že boj proti nesnázím je normální součástí života. A pokud se člověk tomuto boji nevyhýbá a čelí mu, nakonec zvítězí. Díky tomu jsou u dětí posilovány vlastnosti jako je vytrvalost, trpělivost, statečnost nebo odvaha. (Koucká, 2021)

Následně bych v krátkosti chtěla uvést psychologický výklad na konkrétních pohádkách. Mezi známé a oblíbené pohádky neodmyslitelně patří Popelka. Dle analytického rozboru je příběh o Popelce obrazem proměny duše, tj. umazaná služka od popela se proměnila v krásnou princeznu. Postava Popelky ztělesňuje nejvyšší kvality ženskosti nesoucí moudrost a lásku a princ jako vzor nejvyšších kvalit mužnosti je charakterizován oddaností. Symbol půlnoci, která ohraničuje samotnou proměnu Popelky, představuje hranici mezi věčností a pomíjivostí. (Baring, 2006)

Další proslulou pohádkou je Kráska a zvíře. V rámci analytické psychologie je Kráska a zvíře jedna z pohádek, která se interpretuje z pohledu páru. V jejím pohádkovém ději se zračí potřeba obnovy a vykoupení.

Zvíře jako symbol krutosti a destruktivity tají svoji laskavost a starostlivost. Kráska postupně Zvíře přijímá a umí ocenit jeho dobrotu. Pohádka tak vcelku vypovídá o tom, že člověk může uniknout zlému osudu, jestliže se vyznačuje nezbytnou schopností hluboce milovat, ochotou přinášet oběti a pokorným přijetím nevyhnutelné bolesti. (Gad, 2006)

Jak je dle předešlého textu patrné, i lidské výtvořiny, jakým jsou pohádkové příběhy, mohou nést různé psychologické aspekty. Analytický psychologický rozbor pohádek není zcela jednoduchý. Ve vztahu k pohádkám pracuje s konceptem bytostného Já, které v sobě nese vědomou i nevědomou složku naší osobnosti. Pohádky však mohou být analyzovány i z pohledu jejich struktury. Též nám nesmí uniknout, jaké přínosy pohádka přináší, jak nás rozvíjí a učí.

V příštích dnech Vám tak milí čtenáři přeji příjemné posezení u pohádek a klidné sváteční dny.

GAD, Irene. Kráska a zvíře a Kouzelná ovečka. In: STEIN, Murray a CORBETT, Lionel. Příběhy duše: Moderní jungiánský výklad pohádek I. Brno: Emitos, 2006, s. 33–52. ISBN 80-903715-1-5.

BARING, Anne. Popelka. In: STEIN, Murray a CORBETT, Lionel. Příběhy duše: Moderní jungiánský výklad pohádek I. Brno: Emitos, 2006, s. 53–66. ISBN 80-903715-1-5.

STEIN, Murray a CORBETT, Lionel. Příběhy duše: Moderní jungiánský výklad pohádek I. Brno: Emitos, 2006. 162 s. ISBN 80-903715-1-5.

KOUČKÁ, Pavla. Odolné dítě: výchova k psychické odolnosti, samostatnosti a vytrvalosti. Praha: Portál, 2021. 215 s. ISBN 978-80-262-1842-5.

FRANZ, Marie-Louise von. Psychologický výklad pohádek: smysl pohádkových vyprávění podle jungovské archetypové psychologie. Praha: Portál, 1998. 184 s. ISBN 80-7178-260-2.

SHALIT, Erel. Komplexy: archetypy, které v nás ožívají. Praha: Portál, 2018. 152 s. ISBN 978-80-262-1312-3.

SLOVNÍK SPISOVNÉHO JAZYKA ČESKÉHO. Pohádka. In: Internetová jazyková příručka [online]. Praha: Jazyková poradna ÚJČ AV ČR, 2024 [cit. 2024-10-28]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=poh%C3%A1dka>.

Top 10 vánočních příběhů

Robin Tomík

Vánoce jsou časem pohody, rodinného setkávání a... vraždících robotických Santů, démonických skřítků a psychologických hrůz? Ano, i svátky mohou být kořeněny pořádnou dávkou děsu, což potěší každého, kdo má rád trochu jiné vánoční „pohádky“. Aby to ale nebylo jen o hrůze, nechybí ani pár klasických příběhů, které vás vrátí zpět do bezpečí teplých svetrů, cukroví a zázraků vánočního ducha.

FILMY

Gremlins (Gremlini), 1984

Hororová komedie, kde hlavní hrdina Billy dostane od svého otce roztomilé stvoření zvané Mogwai, s přísnými pravidly, jak se o něj starat. Jak se dá očekávat, Billy pravidla poruší a Mogwai se promění ve zlé gremliny, kteří začnou ničit město.

Film kombinuje napětí, humor a hororové prvky. V této době je to již kultovní klasika. A s nezapomenutelnými efekty, hrůzou a černým humorem se není čemu divit.

Hodnocení: 73 % imdb.com

Black Christmas (Černé Vánoce), 1974

Kanadský horor sledující skupinu studentek z univerzitních kolejí, které během vánočních svátků terorizuje neznámý vrah. Vrah jim volá z kolejí a postupně je zabíjí, zatímco policie se snaží přijít na jeho identitu.

Black Christmas je průkopník pro slasher horory. Atmosféra filmu je napínavá, děšivá a mrazivá. Rozhodně stojí za shlédnutí, jelikož patří mezi klasiky hororové kinematografie.

Hodnocení: 71 % na imdb.com

Grinch 2000

Grinch, v hlavní roli s Jimem Carreym, je zábavná a vizuálně působivá adaptace příběhu Dr. Seusse. Film přináší energické a přehnané ztvárnění titulní postavy, která nenávidí Vánoce, ale nakonec se učí o síle lásky a sdílené radosti. Díky Carreyho nezapomenutelnému výkonu, vtipným monologům a dojemnému poselství si získal místo mezi oblíbenými vánočními filmy pro děti i dospělé

Hodnocení: 63 % imdb.com

Single All The Way (Jako kůl v plotě), 2021

Romantická vánoční komedie, která vezme klasický „předstíraný vztah“ a přidá k němu notnou dávku vánočního cukru a rodinných výčitek. Peter, který se nechce stát terčem neustálých narážek své rodiny, přemluví nejlepšího kamaráda Nicka, aby předstíral, že jsou pár – jenže Vánoce mají vlastní plán. Výsledkem je roztomilý chaos plný klišé, srdceryvných momentů a tolik vánoční pohody, že by Grinchovi okamžitě dorostlo srdce o tři velikosti.

Hodnoceni: 62 % imdb.com

Krampus (Krampus: Táhni k čertu), 2015

Hororová komedie inspirovaná evropskou legendou o démonickém Krampusovi, který trestá ty, kteří ztratí vánočního ducha. Ve filmu sledujeme rodinu, která se o svätčích hádá a tím přivolá Krampuse a jeho společníky, kteří začnou rodinu pronásledovat.

Film skvěle kombinuje napětí a černý humor. Praktické efekty jsou tu na jedničku a potěší každého zarytého fanouška hororů, ale i nováčka do tohoto žánru.

Hodnoceni: 62 % imdb.com

Anna and the Apocalypse (Anna a apokalypsa), 2017

Vánoční hororový muzikál se potkává se zombie apokalypsou. Hlavní postava Anna a její přátelé musí bojovat o přežití, když během Vánoc jejich malé městečko zasáhne zombie virus.

Film je převážně komediální muzikál s velmi chytlavými písničkami. Toto originální pojetí sice nepadne do chuti každému. Pokud si ale užíváte hudbu, černý humor, akční scény a vánoční atmosféru, tak je tento film přesně pro vás.

fanoušky hororů.

Hodnocení: 6.1 % imdb.com

The Lodge (Chata), 2019

Psychologický horor, ve kterém sledujeme ženu jménem Grace, která tráví Vánoce v odlehlé chatě se dvěma dětmi svého snoubence. Když je sněhová bouře odřízne od světa, začnou se dít děsivé a znepokojivé věci, které odhalují temná tajemství z Graciny minulosti.

Tento horor vás vtáhne do klaustrofobické atmosféry odříznuté horské chaty, kde se realita postupně rozpadá. Film využívá pomalé tempo k budování napětí a znepokojení. Toto ho dělá silným a děsivým zážitkem pro všechny sledující.

Hodnocení: 6.0 % imdb.com

There's Something in The Barn (Šťastné a Krvavé), 2023

Vánoční hororová komedie o americké rodině, která se přestěhuje do norské chaty a plánuje tam oslavit Vánoce. Během příprav na vánoční večírek však narazí na prastarého elfa ve stodole, který je odhodlán ochránit svůj klid za každou cenu.

Opět skvělá kombinace černého humoru a hororu. Chvillemi je film až bizarní a rozhodně není pro každého, ale milovníci hororových komedií si ho rozhodně užijí.

Hodnocení: 55 % imdb.com

Anděl Páně, 2005

Anděl Páně je oblíbená česká pohádka, která spojuje humor, laskavost a kouzelnou atmosféru Vánoc. Příběh anděla Petronela a čerta Uriáše, kteří společně putují po Zemi a učí se o lidských slabostech i ctnostech, přináší velkou radost i poučení. Díky skvělému hereckému obsazení, vtipným hláškám a krásnému zpracování je film považován za moderní klasiku české vánoční kinematografie.

Hodnocení: 77 % imdb.com

Christmas Bloody Christmas, 2022

Sledujeme majitelku ochodu s hudebninami Tori, která chce strávit Vánoce na večírku. Její plány se však změní, když se robotický Santa Claus z místního obchodu s hračkami porouchá a začne vraždit obyvatele městečka.

Tenhle film se nedá popsat jinak než krvavá a zábavná vánoční jízda. Film kombinuje tradiční vánoční motivy s vražedným robotickým Santou. Příběh sice postrádá napětí a překvapení, ale vynahrazuje to docela dobře neustálou akcí a humorem.

Hodnocení: 51 % imdb.com

KNIHY

Sněží, sněží – John Green, Maureen Johnson, Lauren Myracle

Sněží, sněží je jako vánoční punč – sladká, místy trochu přeslazená, ale zahřeje a navodí tu správnou sváteční náladu. Tři propojené příběhy o lásce, sněhových kalamitách a vánočních zázracích vás zavedou do městečka, kde se může stát cokoliv, i když to možná trochu předvídáte už od začátku. Ideální čtení na večer pod dekou, kdy nehledáte hluboké filozofické úvahy nebo univerzitní skripta, ale spíš snůh, romantiku a trochu

Hodnocení: 4,41/5 goodreads.com

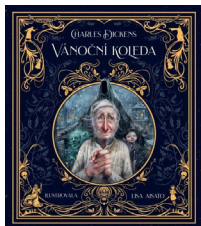

The Shining – Stephen King (Osvícení)

Psychologický horor, vyprávějící o rodině Torranceových, kteří se na zimu stěhují do odlehlého hotelu Overlook. Hlavní postava, Jack, zde postupně propadá šílenství, zatímco jeho syn Danny, který má telepatické schopnosti, začíná vnímat temné síly v hotelu.

Hodnocení: 4,27/5 goodreads.com

Vánoční koleda – Charles Dickens

Klasika, kterou zná snad každý – příběh lakomého Ebenezera Scrooge a tří vánočních duchů, kteří mu dají lekci o štedrosti a laskavosti. I když už možná víte, jak to dopadne, kouzlo tohoto příběhu spočívá v jeho nadčasovém poselství o tom, že nikdy není pozdě na změnu. Ať už ji čtete poprvé, nebo podesáté, tahle kniha vám vždy připomene, že Vánoce nejsou jen o dárcích, ale hlavně o srdci, které se otevře ostatním – někdy i přes vydatnou dávku strašidel.

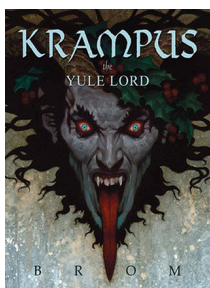
Hodnocení: 5/5 [goodreads.com](https://www.goodreads.com)

The Fright before Christmas – Jeff Belanger

Sbírka příběhů a legend o temných a strašidelných stránkách Vánoc z kultur po celém světě. Kniha představuje děsivé postavy a tradice, jako je Krampus nebo Pere Fouettard, které ukazují, že Vánoce nemusí být jen časem radosti.

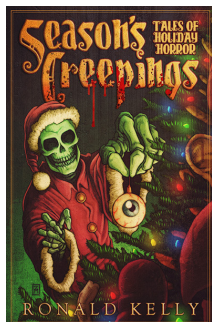
Hodnocení: 4,15/5 [goodreads.com](https://www.goodreads.com)

Krampus: The Yule Lord – Brom

Temný fantasy příběh, sledující Krampuse, starobylého pohanského boha, jež se chce pomstít Santa Clausovi za své uvěznění. Hlavní postava Jesse se náhodou zaplete do tohoto boje mezi dvěma mytologickými postavami.

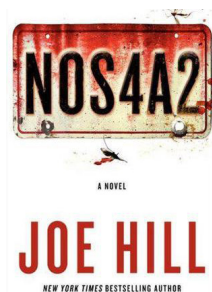
Hodnocení: 4,11/5 [goodreads.com](https://www.goodreads.com)

Season's Creepings: Tales of holiday horror – Ronald Kelly

Další sbírka hororových povídek, zaměřující se na temné a znepokojivé aspekty vánočních svátků. Každý příběh přináší strašidelné a bizarní události, od oživlých vánočních ozdob po děsivé legendy, které obracejí sváteční atmosféru naruby.

Hodnocení: 4,10/5 [goodreads.com](#)

NOS4A2 – Joe Hill (Vánoční říše)

Horor, který sleduje Vic McQueen, ženu s nadpřirozenou schopností nacházet ztracené věci, a jejího nepřítele, nesmrtelného Charlieho Manxe. Manx unáší děti do děsivého vánočního světa zvaného „Christmasland“, kde se mění v monstra.

Hodnocení: 4,08/5 [goodreads.com](#)

The Winter Spirits: Ghostly Tales for Frosty Nights – kolektiv autorů

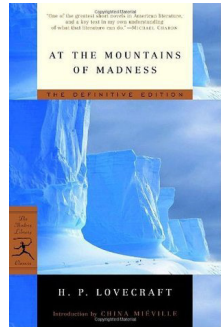
Sbírka duchařských příběhů, která přináší strašidelné příběhy zasazené do zimního období. Každý z těchto příběhů oživuje mrazivou atmosféru, kdy se zimní noc stává ideálním prostředím pro setkání s nadpřirozenem.

Hodnocení: 4,06/5 [goodreads.com](#)

At the Mountains of Madness – H.P. Lovecraft (V horách šílenství)

Klasický hororový příběh, sledující expedici na Antarktidu, kde vědci objeví ztracené město a starobylé, mimozemské bytosti. Jak výprava odkrývá hrůzná tajemství ukrytá pod ledem, začínají si uvědomovat, že to, co naši, může znamenat konec lidstva.

Hodnocení: 3,80/5 goodreads.com

Hark! The Herald Angels Scream – kolektiv autorů

Antologie hororových povídek, přinášející temné, děsivé příběhy zasazené do období Vánoc. Každý příběh nabízí jiný pohled na svátky, od nadpřirozených hrozeb po šílenství, které se skrývá za tradičními oslavami.

Hodnocení: 3,70/5 goodreads.com

Vánoční true crime

Pavla Kaprová

O Vánocích se obvykle mluví jako o svátcích klidu a míru. Jistě, můžete namítnout, že tuto idylku dokáže narušit nekončící pečení cukroví, zdlouhavý vánoční úklid nebo všudypřítomné návaly lidí shánějící dárky pro své blízké. To, ale i další starosti, které máme s Vánoci spojené, se však stávají naprostými malichernostmi, oproti událostem z následujícího příběhu.

Masakr rodiny Lawsonových

Lawsonovi žili toho času ve městě Germantown v Severní Karolíně. Byly to již dva roky od doby, co otec rodiny Charles Lawson zvládl našetřit dostatek peněz, aby již nemuseli být pouze nájemníky, ale mohli obhospodařovat svou vlastní farmu. Rodina si pravděpodobně nevedla úplně špatně ani osudného roku 1929. Zhruba dva týdny před Vánoci Charles vyrazil s celou rodinou do města, nakoupil nové šaty a spolu s ženou a dětmi poté zamířili do profesionálního

studia za účelem pořízení rodinné fotografie. Ta zobrazuje Charlese, jeho manželku Fanny a sedm společných dětí: Arthur (16), Marie (17), Mary Lou (4 měsíce), James (4), Maybell (7), Raymond (2) a Carrie (12).

V té době taková záležitost rozhodně nebyla samozřejmostí, mnoho rodin žádnou fotografii nevlastnilo. A právě tato nevšední událost měla být dle Charlesových slov první částí vánočního překvapení, které pro rodinu nachystal. Bylo 25. prosince, když nejstarší ze synů Arthur vyjádřil přání jít s otcem lovit zajíce. Po nějaké době však údajně měly dojít náboje, a tak Charles syna vyslal

do města, aby koupil další. Když Arthur odcházel v doprovodu svého bratrance z domu, nemohl tušit, že si právě v tento moment zachránil život.

Prvními oběťmi vražedného řádění Charlese Lawsons se staly Carrie a Maybell. Zrovna měly namířeno k tetě a strýci, když je otec střelil do zad. Ještě před vstupem do domu zastřelil svou manželku, která právě seděla na verandě. Ostatní členové rodiny, samozřejmě s výjimkou Arthura, se již nacházeli uvnitř domu. Sedmnáctiletá Marie právě v kuchyni dokončovala svůj pověstný rozinkový koláč, a aniž by se na cokoliv zmohla, byla zastřelena. Svůj osud se snažili zvrátit James a Raymond, kteří se pokusili před otcem schovat. Tato snaha však byla marná. Strašného konce nebyla ušetřena ani nejmenší Mary Lou. Ve svých pouhých čtyřech měsících byla ubita k smrti. Po vraždě posledního dítěte přenesl Charles všechny oběti a seřadil je vedle sebe. Hlavy jim položil na kameny, simulující polštáře, ruce zkřížil na hrudích a na oči položil malé kamínky. Všichni byli oblečeni ve stejných svátečních šatech, jako v den onoho focení.

Když se o hrůzných událostech dozvěděl Arthur, byl ještě stále v obchodě a ihned zamířil na místo činu, které po jeho příjezdu již bylo plné policistů. Přeci jen zde však někdo chyběl. Celé čtyři hodiny o otci rodiny nebylo vidu ani slechu, náhle se však z lesa ozval výstřel. Charles Lawson spáchal sebevraždu.

Dušim obětí nebylo dopřáno klidu ani po jejich skonu. Případ se brzy rozkřikl po celých státech, později o něm informoval ve svém článku i list The New York Times. Pohřbu rodiny se účastnilo až 5 000 lidí. Tím však zájem o případ nekončil, což si zjevně velice dobře uvědomoval Charlesův bratr Marion. Dům, kde rodina bydlela, otevřel jako turistickou atrakci, kdy za vstupné vybíral 25 centů, a to až po dobu čtyř let. Středobodem prohlídky se stal Mariin koláč, ze kterého návštěvníci stihli otřhat většinu rozinek, než byl zakryt sklem. Příliš světlá budoucnost nečekala ani na jediného přeživšího masaku, syna Arthura. Tragicky zesnul při dopravní nehodě roku 1945. V té době mu bylo pouhých 31 let a doma na něj čekaly čtyři děti.

Okolo případu se točí spousta teorií a konspirací. Jednou z domněnek je například údajný incestní vztah Charlese Lawsons s jeho sedmnáctiletou dcerou Marií. Podle této teorie měl Charles ji i zbytek rodiny zabít kvůli Mariinu těhotenství, které mělo být potvrzeno i Mariinou nejlepší kamarádkou. Někteří tvrdí, že ho chtěl Charles skrýt před veřejností, ale i svou rodinou, jiní, že o všem věděla jeho žena. Ačkoliv by tento fakt leccos mohl vysvětlit, musíme mít na paměti, že se stále jedná pouze o zvěsti.

Možným motivem by mohl být i Charlesův úraz. Několik měsíců před vraždami totiž utrpěl vážné poranění hlavy, po kterém se prý měl chovat jinak než dříve. Jeho lékař však vypověděl, že toto zranění by nemělo být příčinou vražd, to samé tvrdí i výzkumníci ze Zdravotního centra Johna Hopkinse, kam byl pachatelův mozek poslán na testy.

Posledním vodítkem k osvětlení motivu Charlese Lawsons mohly být vzkazy nalezené v jeho kapsách. Jednalo se o věty: „Problémy mohou způsobit“ a „Nemůže za to nikdo jiný než.“, ty však zůstaly nedokončené. Hlubší detaily skrývající se za hrůznými vraždami při Božím hodu tak zůstávají i po téměř sto letech záhadou.

ROSEWOOD, Jack. *Sériovní vrazi: patnáct příběhů, které otřásl světem*. V Brně: CPress. ISBN 978-80-264-3327-9.

Obrázek: CROFT, Alex. This chilling family photo was taken shortly before Charles Lawson, middle right in the back row, massacred his family. In: *Mirror* [online]. 2023 [cit. 2024-11-12]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/news/us-news/incest-familys-dark-secret-hidden-31653125>.

Na druhém břehu

Natálie Nývltová

Ryby jednou do roka mají třes.
Trháš jim šupiny jak lidský vlas.
Bolest pro zrak diváka a i přes
to všechno to za rok děláme zas.

Popraskaný led, který klouže.
To je ten strach Atlantidy.
Takový rituál z blata do louže
a stejně tak z bídy do bídy.

Tento rok bude tofu s bramborem můj největší šmak
a snad najdou do ráje vchod.
Společnost to necítí stejně, ta to má naopak.
Ta zvolí smrtku jako hlavní chod.

Každoroční rituál obětních beránků.
Avšak jednou si z našich těl
udělají ozdoby pro svou smetánku.
Tak spravedlivý rozsudek zněl.

Třináctá komnata vánoční

Natálie Nývtová

Šťastné chvíle vánočního času.
Perníčky, linecké a kokosové kulky.
Kalhoty již neladí ti k tvému pasu,
zařezávajíc se mezi vypasené půlky.

Knoflíček pomalu opouští tkaninu.
a váha se vrhá na další metu.
„Teď již musím sekat latinu!“
S cukrovím v puse vypouštíš tuto větu.

Asi přejdu na legíny, už žádné džíny.
Co když objeví se neznámý host? Malý špek.
Utápíš se smutkem, přichází další splíny.
Nemilé překvapení, kdo by to byl řek.

Proč nahoře jsou zas dvě kila.
Ty jsi opravdu naivity definice,
když máš pocit, že slivovice zbyla.
Tu jsem tam s chutí koplá taky přece.

Čas krve, obžerství a chladu.
To je práva podstata.
Konzumní štěstí, nevidíš vadu.
Vánoce třináctá komnata.

KONTAKTY

Redakční rada: (v abecedním pořadí)

PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

josef.kasal@uhk.cz

Šéfredaktor:

Bc. Lenka Červenáková

Anna Bublová

anna.bublova@uhk.cz

Aneta Cabanová

aneta.cabanova@uhk.cz

Bc. Lenka Červenáková

lenka.cervenakova@uhk.cz

Pavla Černá

pavla.cerna@uhk.cz

Pavla Kaprová

pavla.kaprova@uhk.cz

František Kollert

frantisek.koller@uhk.cz

Natálie Nývltová

natalie.nyvltova@uhk.cz

Bc. Veronika Řeháková

rehakova85@seznam.cz

Robin Tomík

robin.tomiku@uhk.cz

Štěpán Vaněčka

stepan.vanecka@uhk.cz

Typografické zpracování:

Pavla Černá

Grafika:

František Kollert

ŠŤASTNÉ A VESELÉ

Za tým časopisu Eventus pro Collegis vám přejeme krásné a klidné svátky plné radosti a pohody.

Snad vás potěšilo speciální vánoční číslo, které jsme pro vás připravili. Doufáme, že si užijete sváteční atmosféru a načerpáte novou energii pro všechny vaše budoucí výzvy.